

СПИСАНИЕ ЗА ДѢЦА.

Край на зимата.

Я излѣзте, мрачни люди,
Я излѣзте вече навънъ,
Виждѣ какъ се всичко буди
Отъ дълбоки зименъ сънъ!

Погледнете на полето
Какъ се цѣло зеленѣй,
Погледнете на небето,
Какъ засмѣно се синѣй.

Погледнете на гората,
Какъ е чуденъ нейни гледъ,
Какъ размѣтено рѣката
Влачи едри буци ледъ.

Пролѣтъ! Пролѣтъ! слънце свѣти,
И прѣдъ неговата власть
Чезнатъ бързо ледоветъ,
Млѣкватъ бури, студъ и мразъ.

Ето славей че запѣя
Въ храсталака нѣйдѣ скритъ,
Младо агънце заблѣя
На зелений вече ридъ.

Жрабро момче.

За нова година на Ганя купиха сабя, пушка
и тѣпанче да си играе на „войници“. Всѣки
день той се упражняваше да мѣри съ пушката,
да върти сабята срѣщу „Шарка“ и да плаши
кокошкитѣ съ тѣпанчето.

Настѣпи пролѣтъ. Ластовичкитѣ и щърко-
ветѣ отново дойдоха по нашитѣ мѣста. Попра-
виха старитѣ си гиѣзда и почнаха да несатъ
яйца. Кокошкитѣ и гѣскитѣ и тѣ бързатъ да
нанесатъ яйца, за да измѣтятъ малки на стопа-
нитѣ си. Всѣко живо се раздвижи и напусна
затворения животъ.

Нашъ Ганю и той вече не се свѣрта въ
стаята и повечето играе на двора. Веднажъ той
си взе играчкитѣ и отиде у лелини си да играе
съ тѣхния Петърча. Още отъ пѣтнитѣ врата
Ганьо заби барабанчето и запѣ войнишката
пѣсенъ :

Азъ съмъ юначе,
Храбро войниче,
Имамъ си пушка
И остра сабя.
Трумъ ти-ти!
Трумъ, трумъ!

Ала храбростта му не бѣ за дълго: до пжт-
нитѣ врата лѣжаха делинитѣ му гжски. Щомъ
видѣха непознатия Ганя, проточиха шии, засѣс-

каха сърдито и се хукнаха да го прѣслѣдватъ.

А що мислите направи храбриятъ Ганьо? Всѣки, вѣрвамъ, ще се досѣти, като разгледа внимателно картинката: едвамъ свари да хвърли на земята тѣпанчето и да се покатери бърже-бърже на близкостоящата стълба.

Като се покачи на високо, забрави страха и взе да се пери на гжскитѣ, като казваше: „Стигнете ме де“!

Макаръ да ги ядосваше отъ стълбата, ала пакъ не смѣеше да слѣзе долу, за да ги разгони и да отиде при Петърча въ къщи.

— Лелю! Петърчо! скоро елате, че съмъ ви дошелъ на гости, викаше Ганьо отъ стълбата, колкото го гласъ държи.

Най-послѣ Петърчо го чу и излѣзе, та го избави отъ гжскитѣ.

Разходка по морето.

Тъмно е навредъ. Прѣдъ насъ е широко и гладко море. Подухва лекъ вѣтрецъ и тихо милва наптитѣ лица. По морето лаятъ на талази тъмно-синкави вълни. Достигатъ брѣга и съ лекъ шумъ се разбиватъ на безбройно много капки, които тѣй жадно поглѣща самото море . . .

И колко хубаво, колко приятно е да гледашъ туй леко вълнуващо се море! То ни гледа, привлича и сѣкашъ ни кани да се хлѣзнемъ по неговитѣ вълни!

Рѣшихме да направимъ една разходка по морето

Качихме се.

Нашата лодка бързо полетя по морската ширина. Шумятъ вълнитѣ и тихо пригръщатъ нашата малка лодка.

И както вѣтърътъ вълнува и люшка пожълтѣлитѣ класове ту на една, ту на друга страна, тъй и нашата лодка се люшка безъ страхъ на двѣ страни и напредъ тя лети, лети . . .

И ехтятъ пѣсни на весела дружина и далечъ вълнитѣ отнискатъ нашитѣ гласове.

Греблата незапирно тласкатъ лодката напредъ. Тя пакъ възвие къмъ брѣга, и пакъ догонва вълнитѣ по широкото море.

Мѣсецътъ показалъ своето око мълчеливо ни поглежда въ тая тиха, весела нощъ.

Ей къмъ насъ и друга дружина се задава.

Колко приятно е сега морето!

Колко радостна е за насъ тази нощъ!

Навредъ около ни въ тоя мракъ е само море. Надъ насъ тъмно, бурливо небе.

Море и небе!

Широка и безкрайна пустиня отъ облаци и вода!

Само вълнитѣ морски и облацитѣ тъмни даватъ животъ на тая пустиня . . .

Слѣдъ дълги скитания, смѣхъ, пеги и весели пѣсни, отправихме нашата лодка къмъ спасителния брѣгъ.

Вечъ се съмваше и ний видѣхме какъ лжчитѣ на свѣтлата зора обливаха съ радостъ цѣлата земя!

Софка.

Мило е дѣвойче Софка,
Мило та напето,
Сѣкашъ рози се усмихвѣтъ
Софки на лицето.

И е още Софка малка
Много приказлива,
Погледъ има бистъръ, ясенъ,
Приказка — звънлива.

Люб. Бобевски.

Домашни и диви животни.

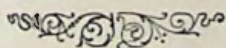

равата и конѣтъ, кучето и котката сж потрѣбни на човѣка: кравата дава млѣко и месо, конѣтъ носи разни товари, кучето пази кжщата, а котката лови мишки.

За тѣзи полезни нѣща домашнитѣ животни получаватъ отъ стопанина си подслонъ, храна и защита. Освѣнъ това тѣ се привързватъ къмъ него и на неговия гласъ веднага дохождатъ. Безъ стопанинъ тѣ не могатъ живѣ: не умѣятъ сами да се прѣпитаватъ.

Вълкѣтъ и лисицата, заякѣтъ и мечката живѣятъ на свобода,—сами сж тѣ господари и стопани. Добрѣ се живѣе на свобода, но неприятности има много. Най-напрѣдъ трѣбва сами да си приготвятъ жилище, послѣ да се грижатъ за храна и рожбитѣ си сами да отгледатъ. Освѣнъ това всѣка минута сж изложени да се срѣщнатъ съ опаснитѣ и хитри ловци; съ кръвожаднитѣ и свирѣпи животни.

Дивитѣ животни сж страхливи и повечето отъ тѣхъ се боятъ отъ човѣка и даже силнитѣ отъ тѣхъ не влизатъ въ борба съ него освѣнъ въ крайна нужда.

Прѣдставление съ лѣвоѣ.

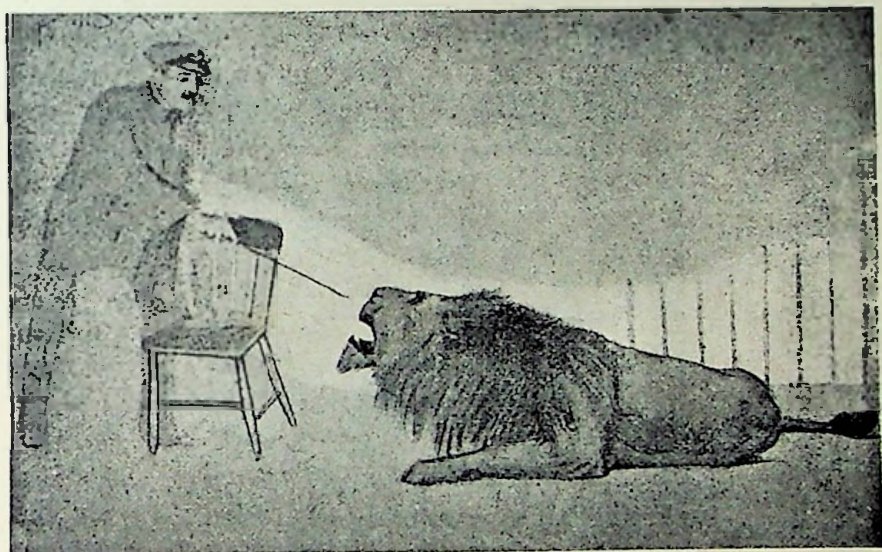
иналата ваканция въ нашия градъ дойде менажерия съ разни дресирани животни. Тя бѣ разположена на площада прѣдъ нашата къща. Управителтъ на менажерията бѣ американецъ. Татко знаеше английски, та въ много нѣща услужваше на американеца. Той ни канѣше всѣки день да отиваме на прѣдставлението му. Ние отидохме въ менажерията три пѣти и останахме много доволни отъ игритѣ на животнитѣ.

Американецътъ имаше момче колкото мене. То ме викаше всѣки день въ менажерията да си играемъ; но азъ не разбирахъ езика му, нито пъкъ то нашия, затова си играехме като глухонѣми другарчета.

Когато нѣмаше прѣдставление баща му влизаше въ една клетка съ малки лѣвчета. Даваше имъ по късче месо и ги галѣше по челцата като малки дѣца. А тѣ протѣгаха къмъ него крачка като котенца, кога играятъ съ майка си.

Слѣдъ това той влизаше при единъ по-голямъ лѣвъ, но не съ месо, а съ оръжие и жилага прѣчка въ рѣцѣ. Съ камшика заедно държеше и здравъ дървенъ столъ. Този лѣвъ ни-

какъ не приличаше на малкитѣ: той рѣмжеше ядовито и искаше да се нахвърли върху укротителя си. Но американецътъ го гледаше право въ очитѣ и му говорѣше любезно. Въ сѣщото врѣме той се приближаваше къмъ лъва и сочеше сръщу очитѣ му прѣчката и стола; а лъвътъ се укротяваше и лѣгаше прѣдъ краката на укротителя си. Тогава той го гладѣше по главата и слагаше главата си на врата му като на възглавница.

Веднажъ укротительтъ забрави да изнесе стола отъ клѣтката. Лъвътъ, като остана самъ, зарева яростно и се хвърли върху него и го строши на късове: той мислѣше, че столътъ е причината за мъжитѣ му въ клѣтката. Татко казва, че съ този столъ американецътъ лесно се защищавалъ отъ ядосания лъвъ. Щомъ го на-

паднѣлъ, бърже му навиралъ главата между краката на стола и така се избавялъ отъ звѣра.

Една сутринъ американецътъ дойде у дома и ни покани за послѣденъ пътъ на прѣдставление. Татко му обѣща, че ще идемъ и му поръча да ни запази билети.

Като обѣдвахме, азъ отидохъ при американчето да гледамъ упражненията за вечерното прѣдставление. Баща му най-напрѣдъ направи упражнения съ единъ старъ лѣвъ, като го накара да лѣгне прѣдъ краката му кротко, дордѣ прочете вѣстника си.

Слѣдъ него, въ една широка клѣтка влѣзе млада жена съ оръжие и камшикъ въ рѣка. Въ

съсѣдната клѣтка рѣмжаха 4 голѣми лѣва. Отвори́ха една малка врата и тѣ́ единъ по единъ навлѣ́зоха при жената. Първиятъ лѣвъ се спу́сна върху нея, но тя веднага изгърмѣ́ съ оръжиято и замахна съ камшика и той се върна назадъ. Така се спласиха и останалитѣ́ лѣвове. Всички се събраха въ единъ жгълъ на клѣтката и отъ тамъ гледаха плахо къмъ укротителката.

По едно врѣ́ме жената извика името на лѣвицата, която тутакси се отдѣ́ли отъ другаритѣ́ си и застана прѣ́дъ нея: тя искаше да почне упражнението съ лѣвицата. Даде се първата заповѣ́дъ, слѣ́дъ нея втората и третата, ала животното не се мърдаше отъ мѣ́стото си — не искаше да се покори на една слаба жена.

Американецътъ веднага разбра опасността за жената и бърже влѣ́зе съ оръжие въ клѣтката при нея. Пристѣ́пи двѣ́ крачки на прѣ́дъ и почна да командува на лѣвицата. Тя се покори на заповѣ́дитѣ́ му и изпълняваше едно слѣ́дъ друго всичкитѣ́ упражнения.

Когато командуваше, той неусѣ́тно се обърна гърбомъ къмъ другитѣ́ лѣвове. Тогава мъжкиятъ лѣвъ се хвърли върху него и впи остритѣ́ си зѣ́би въ краката му. Азъ се уплашихъ и заплакахъ. Заплака и момчето му. Само жената не изгуби *куражъ*: тя извика на лѣва „назадъ!“ и той *по привычка* я послуша и се дрѣ́пна на страна. Слѣ́дъ това тя се приближи къмъ него и почна да го милва по гривата; но въ сѣ́щото врѣ́ме изгърмѣ́ надъ ушитѣ́ му съ оръжиято.

Слѣ́дъ тази случка упражненията съ тѣ́зи лѣвове се прѣ́кратиха. Вечеръта прѣ́дставляваше

само жената, а американецътъ лѣжеше въ постелка отъ раната. На другия день менажерията отпѣтува за други градъ.

Збогомъ зимо!

Южниятъ вѣтръ леко вѣе и топи прѣспи и ледове. Стрѣхитъ закапахъ и леденитъ кичури съ шумъ се трошеха на земята. Небото бѣ ясно като огледало. Слънцето се усмихваше отъ високото небе и подканяше всичко живо да излѣзе отъ затвореното си жилище на чистъ въздухъ. Цѣли три мѣсеца то бѣ оковано въ студенитъ вериги на зимата и не можеше да стопли ни човѣци, ни животни, ни растения. Сега то е строшило нейнитъ вериги и бърза да зарадва свѣта съ топлитъ си лѣчи.

Малкъ сѣчко е на изтичане. Понѣкога той е добъръ, но често става омразенъ съ борбата си срѣщу обичното слънце: Току видишъ забулилъ ясното небе, разклатилъ съдраното си рѣшето и засѣялъ по земята бѣли снѣжинки. Ала борбата му не трае дълго врѣме: слѣдъ люгитъ бури неусѣтно наставатъ топли дни, които напомнятъ на хората, че царството на зимата се вече свършва.

Като излѣземъ на полето, виждаме, че на много мѣста още снѣгътъ се бори съ слабото слънчице. А тамъ, гдѣто се е стопилъ, изникнали бѣлоснѣжнитъ кокичета и вирятъ глави къмъ

слънцето; ала скоро се уморяватъ и клюмватъ главици къмъ черната земя.

Наблизу до бѣлитѣ кокичета, въ единъ камънакъ наболъ кукурякъ, клюма глава къмъ кокичета и ги здрависва:

— Честита пролѣтъ, мили другарчета!

— И тебе честита! — отвърщатъ мило кроткитѣ кокичета.

— Вие първи дойдохте на бѣлъ свѣтъ — продължи едно младо кукурякче. Вие сте първата радостъ на хората, защото развеселихте малко и голѣмо, старо и младо, особено сиромашкитѣ кѣщи, гдѣто царуватъ неволята и грижитѣ. . .

— Да, да, вие зарадвахте и клетитѣ врабченца, които цѣла зима страдаха отъ студъ и гладъ, продължи единъ по-старъ кукурякъ. Даже и грознитѣ врани ви се радватъ. . .

— Вие първи красите главитѣ на работнитѣ колибарки, чеда на нашитѣ хубави планини. Не се срамувате също тъй да окрасите челата и на градскитѣ дѣвойки, които се пазятъ да копнатъ земята, що храни и насъ и тѣхъ, обади се и една оголѣла върба. Вие зарадвахте и мене, защото ми напомнихте, че скоро ще се покрия и азъ, като васъ, съ зелени листа и нѣжни котенца.

— А около насъ ще израсте зелена трѣвица и ще станемъ и ние красиви като васъ, обади се и голитѣ камъне. Тогава гущеритѣ и змиитѣ ще се пекатъ денемъ на нашитѣ гърбове, а нощъ ще се криятъ въ пазвата ни.

— Мили кокиченца, обади се и единъ ошмуленъ храстъ, вие идите да ни извѣстите, че

слѣдъ васъ скоро ще дойдатъ южнитѣ гости—щърковетѣ и лестовицитѣ, а съ тѣхъ и сладкопойното славейче. То често ще каца на бодливитѣ ни клончета и ще пѣе хвалебна пѣсенъ на Твореца. Колко обичамъ тия гости! . . .

— До храста лѣжеше сухъ отчупенъ клонъ. Като изслуша надеждитѣ на полскитѣ растения, въздъхна и рече:

— Мили братченца, по вашитѣ стѣпки идатъ едно слѣдъ друго: гарвановия лукъ, жълтурчето, игликата, синчеца, полския макъ, невѣнътъ и още хиляди наши братя. Само азъ ще гния тукъ непотрѣбенъ и безъ надежда за новъ животъ. Нито слънцето, нито росата, нито дождятъ ще ми повърнатъ живота, както на васъ. Вие посрѣщате пролѣтътъ съ радостъ и казвате послѣдно сбогомъ на зимата, ала азъ искамъ да потрае тя още день—два, дордѣ ме намѣри сиромаша и си накладе огъня съ мене. Дано поне съ смъртъта си зарадвамъ нѣкое човѣшко сърдце. . . .

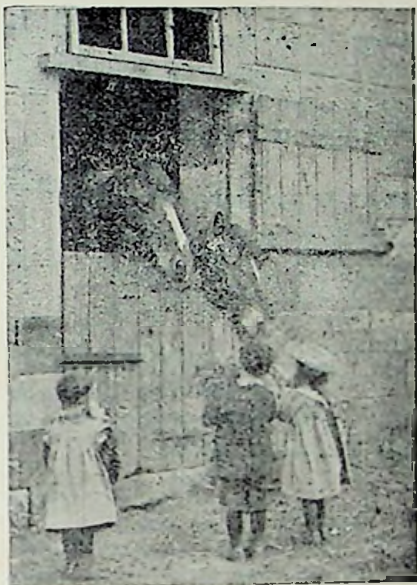
— Твоята участъ е и наша участъ, обадиха се кокичетата: не ще се мине дълго, когато и ние ще се изгубимъ като тебе.

— Да, но вашата работа е по-велика отъ моята: азъ донасямъ радостъ на едного, а вие—на цѣлъ свѣтъ; вие давате надежда на милиони същества, а надеждата е която крѣпи и дава радостъ на човѣшкия животъ! . . .

Помощь.

Какъ мирно подаватъ сладка храница!
Събрали отъ градината зелена трѣвица
и право прѣдъ прозореца на обора.

Чакатъ ги кротки животни; протегнали глава, отпоставили умни очи, отварятъ уста и сладко — сладко поематъ отъ тѣхнитѣ рждѣ. . .

А дѣцата весели и доволни. . . Връщатъ се отново, набиратъ прѣсна трѣвица и пакъ къмъ милитѣ имъ животни.

Но да ли само кроткитѣ кончета обичатъ?—
Не, тѣ сж къмъ всички животни благи и милостиви!

Доболното.

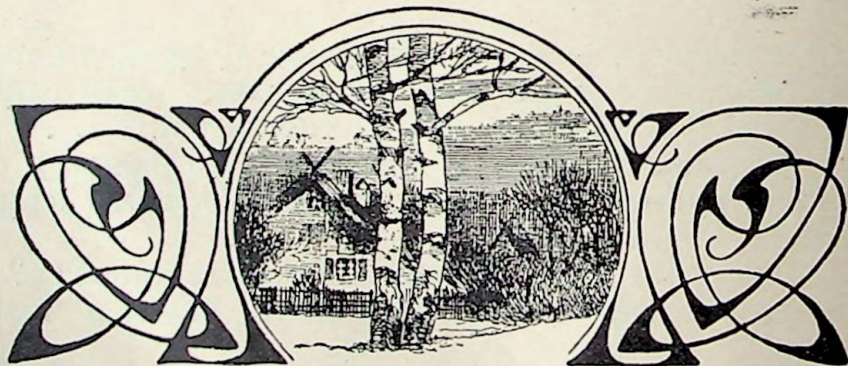
Босоного, безъ калпаче,
Кално, неомито
Е това момченце малко,
Бѣдно, но честито.

То не знае грижа, мжка,
Болки и неволя;
Скача, пѣе, весели се,
Припка си на воля.

Татко се за него бѣхти,
Хлѣбъ да му изкара,
Майка му работи чуждо —
Нѣщо да докара...

То на слънце, край вратата,
Често се припича;
Съ бѣдността се е сродило,
Волността обича!

Люб. Бобевски.

Живота въ Стара — Турция.

II

На пазаръ.

Бае Пройко е отъ 'двѣ недѣли угриженъ: единиятъ му волъ умрѣ, а пролѣтъ приближава и нѣма съ какво да засѣ лѣтницата си. Подири изъ село дано иамѣри волъ на почекъ, ала никой не си даваше стоката безъ пари въ тия размирни врѣмена.

— Ще ида при чорбаджия, каза той на жена си и ще му искамъ пари съ лихва, па ще отида въ Одринъ на пазаръ за евтинъ волъ.

— Иди, каза жена му, но гледай да ти не вземе на 100 гроша 200 гроша лихва, че да ти стане говедото скъпо и прѣскъпо.

Стана Пройко и отиде у чорбаджи Станка за пари. Слѣдъ дълги молби и плачове едвamt чорбаджиятъ се съгласи да му даде 5 жълтици. Но вмѣсто тия 5 жълтици Бае Пройко се задължи да върне на Станка слѣдъ 6 мѣсеца 8 жълтици и едно кило жито.

Взема Пройко паритѣ и отиде у дома си да се приготви за пѣтъ. Приготвиха му ядене и дрехи отъ вечерята и сутринята рано вѣзседна магаренцето, па се упѣти за одринския пазарѣ. Стопанката му излѣзе да го изнрати до пѣтнитѣ врата и му порѣча добрѣ да се пази, защото злѣ го е сѣнувала.

Върви Пройко и си мисли, какѣвъ волѣ да купи—сивѣ, или сивочерѣ, като живия. Слѣнце-то изгрѣ и скоро се затули задѣ черѣ облакѣ. Пѣтътъ му отново потѣмнѣ. Магарето вървѣше бавно, но внимателно, защото пѣтя на много мѣста бѣше още замрѣзналъ сѣ поледица. Тия поледици принуждаваха бае Пройка често да слаза отъ добичето и да върви пѣшѣ.

Скоро стигна въ близката гора, която се намира между Одринѣ и селото му. Горският пѣтъ бѣше още по-лошѣ. Той слѣзе отъ магарето и го поведе по тѣсната пѣтека. Като стигна до срѣдѣ гората, нѣкой извика: „Стой! Не мърдай!“

Крѣвата замрѣзна въ жилитѣ му отъ тия страшни думи и той остана като скованѣ на мѣстото си.

Веднага го заобиколиха трима вѣорѣжени турци, оловиха го за рѣцѣ и го повалиха на земята.

— Паритѣ, или ще те заколимѣ като агне, изкрѣщѣха отново крѣвожаднитѣ турци.

— Нѣмамѣ, каза уплашено Пройко, на ли знаете, че сѣмѣ сиромахѣ?

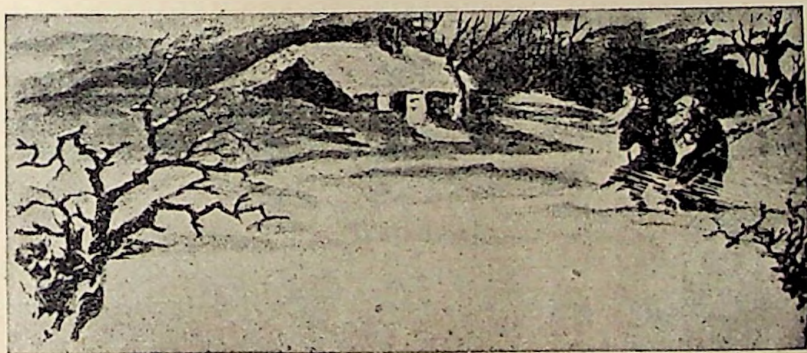
Единѣ отъ тѣхѣ веднага измѣкна ятагана и го удари по врата сѣ него. Кърви облѣха тѣлото на Пройка и той изгуби сѣзнание. Слѣдѣ

първия турчинъ замахна и вториятъ, но отъ неговия ударъ нѣмаше нужда: Пройко издѣхна още отъ първата сѣчъ.

Незабавно кръвопийцитѣ съблѣкоха жертвата, взеха паритѣ и дрехитѣ, а тѣлото нарѣзаха на кжсове и го окачиха по дракитѣ за храна на вранитѣ и орлитѣ.

Това бѣше въ четвъртъкъ. Въ петѣкъ бѣ пазаря, а въ сѣбота буля Пройковица очакваше стопанина си да се завърне съ вола отъ Одринъ. Чака го тя и до днесъ, ала не си иде.

Пролѣтъ дойде. Орачитѣ почнаха да засѣватъ своитѣ лятници. Булѣ Пройковица впрѣгна вола и магарето и потегли къмъ нивитѣ. Бавно но внимателно и тя засѣ лѣтницата си. Дава Богъ дѣждецъ и нивитѣ ѝ родиха добро житце. Продаде отъ него и занесе на чорбаджи Станка 8-тѣ жѣлтици съ 1 кило червенка. А той я смѣри, че ги забавила два дни.

Около София.

I.

Драгалевскиятъ монастиръ.

 хубава и привлекателна е околността на София!... Особно южната ѝ страна, гдѣто се издига величествено Витоша.

Ахъ, колко е красива тази планина!.. Отъ която страна и да влизапѣ въ София, погледа се спира на нея. Вървишъ изъ софийскитѣ улици, вдигнешъ очи и Витоша се изпрѣчва прѣдъ тѣхъ...

Издига се тя гордѣливо и ти се струва, че всѣка минута расте, като че иска да види що става въ шумния градъ и въ цѣлото софийско поле. . .

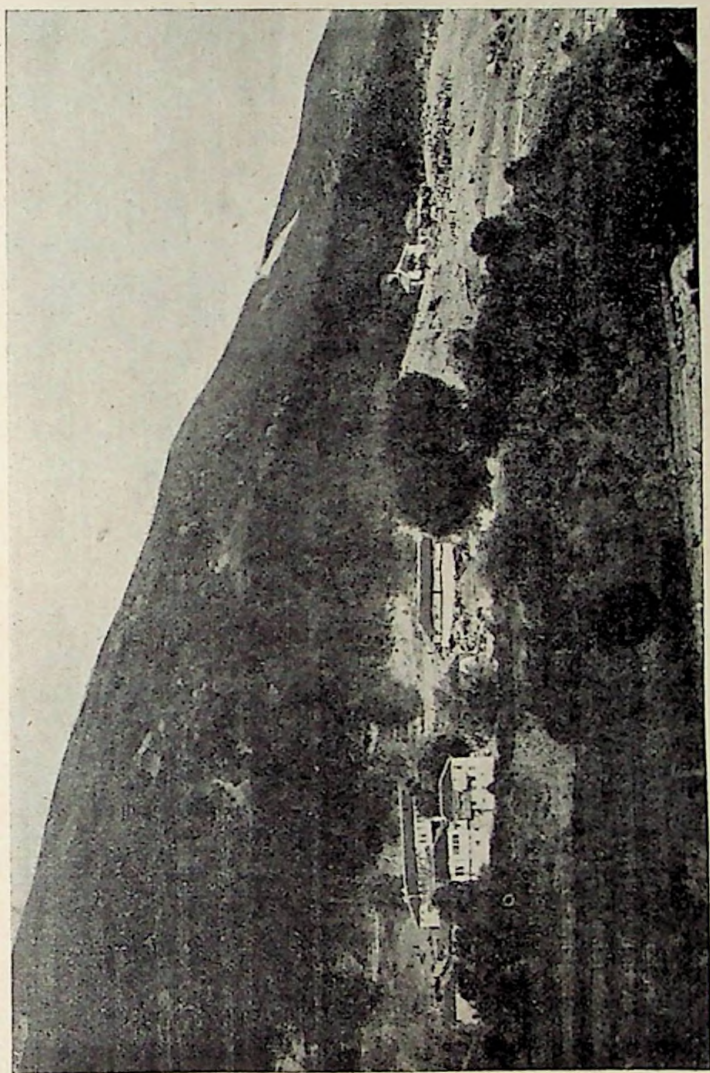
Но тя е и гиздава!... Обрасла съ гжсти лѣсове, тукъ-тамъ пропшарени съ зелени полянки, напоени съ бистри и шумливи потоци, — всичко това дава сладъкъ и хубавъ изгледъ на Витоша.

Съ своитѣ хубости тя привлича хиляди любители!... Лѣтѣ тѣ бродятъ изъ всичкитѣ ѝ кѣтчета: по върховетѣ и политѣ и на всѣкждѣ срѣщатъ чудни прѣлѣсти. . .

По политѣ сѣ наредени спрѣтнати и въ зеленина обрасли селца: Княжево, Бояна, Драгалевци и др.

Съ една група любители трѣгнахме за Драгалевския монастиръ. Минахме прѣзъ селото

Драгалевци. То е цѣло скрито въ лѣсъ отъ орѣ-

Драгалевскиятъ манастиръ.

хи и голѣми дървета. Прѣзъ него се спущатъ

буйни потоци, които поятъ по-долу отъ селото градини и ливади . . .

Въ селото имаше доста софийнци, дошли да дишатъ чистия планински въздухъ.

Като минахме единъ завой, прѣдъ насъ се показаха монастирскитѣ здания, а задъ тѣхъ — монастиря.

Монастирътъ е много старъ, построенъ отъ царъ Ив. Александъръ. Вжтрѣ по стѣнитѣ и до сега стоятъ запазени образитѣ на нѣкои български боляри.

Мѣстоположението на монастиря е много красиво. Отъ тукъ се вижда София и цѣлото поле, а нагорѣ се синѣятъ върховетѣ на Витоша.

Надвечерь, доволни отъ разходката, се върнахме весели въ София.

Редакторъ: Н. Гайтанджиевъ. Издава Научното д-во
„Отецъ Паусий“ въ гр. Казанлъкъ.

Побѣдѣнїятъ великанъ.

Към птичките.

Пийте, птиченца честити,
Пъсни сладки и извити!

Въздуха, небето ясно
Вий любете всъки-часно!

Слънцето и свободата
Нека ви сж тѣ душата!

А гората и полето
Нека ви сж тѣ сърдцето!

Л. Бобевски.

СПИСАНИЕ ЗА ДЪЦА.

Дъждецъ.

Вали, дъждецъ, не прѣставай!
Вали, напоявай
Нивитъ зелени
Да станатъ голѣми!

Класове да пустнатъ,
Зрънца да нависнатъ
Пълни — напълнѣли,
Жълти — пожълтѣли.

Да дойдатъ жетвари
И млади колари,
Жетва да подкаратъ
Въ село да зкаратъ.